

CODEX VOOR DE TUINAANNEMER

HOOFDELIJKE AANSPRAKELIJKHEID RSZ EN FISCUS

Hoofdelijke aansprakelijkheid houdt in dat een tuinaannemer, die een beroep doet op een (onder)aannemer, goed moet oppassen en zeer zorgvuldig te werk moet gaan. Wanneer men bijvoorbeeld niet nagaat of de (onder)aannemer al dan niet schulden heeft bij de RSZ of de fiscus, kan dit zeer onaangename gevolgen hebben en riskeert men een tweede keer te moeten betalen!

Niet voor privépersonen

De inhoudingsplicht én de hoofdelijke aansprakelijkheid zijn niet van toepassing wanneer de opdrachtgever van de werken een privépersoon is die alleen voor privédoeleinden werken laat uitvoeren. De regels gelden wel voor o.a. tuinaanlegbedrijven die door (onder) aannemers werken laten uitvoeren in onroerende staat zoals bouwwerken, installatiewerken, werken aan elektriciteit, grondwerken, werken aan wortel- en takvaste planten, enzovoort. Nagenoeg alle werkzaamheden in de tuinaanlegsector zijn werken in onroerende staat.

Hoofdelijke aansprakelijkheid fiscale schulden

Wanneer vastgesteld wordt dat een aannemer fiscale schulden heeft, geldt er een verplichting tot inhouding en doorstorting van 15% van het bedrag van de factuur (exclusief btw) bij elke betaling aan een aannemer of onderaannemer van werkzaamheden in onroerende staat. Het is dus niet meer zo evident om na te gaan of de betrokken aannemer geregistreerd is. Indien de opdrachtgever van de werken de inhouding én de doorstorting niet of niet correct zou

doen, kan hij hoofdelijk aansprakelijk worden gesteld voor de fiscale schulden van deze aannemer of onderaannemer ten belope van 35% van de totale prijs van de werken (exclusief btw). De hoofdelijke aansprakelijkheid van de opdrachtgever of van de (hoofd)aannemer is echter beperkt tot de totale prijs van de werken die werden toevertrouwd aan de aannemer of aan de onderaannemer (exclusief btw).

“Het gevaar van de hoofdelijke aansprakelijkheid is onvoldoende bekend.”

Via de gegevensbank van de FOD Financiën (www.minfin.fgov.be) kan men nagaan of een bepaalde aannemer al dan niet fiscale schulden heeft. Om redenen van vertrouwelijkheid geeft de gegevensdatabank geen duidelijk zicht op de juiste omvang en het juiste bedrag van de schuld van een onderneming. Men krijgt dus twee duidelijke antwoorden namelijk ‘ja’ (dit wil zeggen: er is een inhoudingsplicht) of ‘neen’ (er is

geen inhoudingsplicht). Als bewijs van de consultatie is het aan te bevelen om een afdruk van het antwoord (inhoudingsplicht ja of neen) bij te houden. Wanneer op de vraag inzake de inhoudingsplicht ‘ja’ wordt geantwoord, moet men als volgt te werk gaan. Indien het bedrag op de te betalen factuur kleiner is dan 7143,00 euro (zonder btw), dan is de inhouding en doorstorting van 15% verplicht. Is het bedrag op de factuur groter of gelijk aan 7143,00 euro (zonder btw), dan moet aan de aannemer een attest gevraagd worden waarop het exacte bedrag van de schuld wordt vermeld. De aannemer kan een dergelijk attest krijgen bij de bevoegde ambtenaar van Financiën. Wanneer de schuld die op dit attest vermeld wordt kleiner is dan de berekende inhouding, dan mag de storting beperkt worden tot het bedrag van de schuld. Is de schuld groter dan de inhouding die zou moeten gebeuren, of voor zover de aannemer geen attest kan of wil voorleggen, moet de bouwheer-opdrachtgever wel de inhouding van 15% doen.

Hoofdelijke aansprakelijkheid sociale schulden

Sociale schulden zijn een zeer ruim begrip dat ook betrekking heeft op de eventuele sociale schulden van derden waarvoor de (onder)aannemer ook hoofdelijk aansprakelijk is. Het is bovendien zo dat de hoofdelijke aansprakelijkheid niet alleen geldt voor sociale schulden

die bestonden op het ogenblik van het afsluiten van de overeenkomst, maar ook voor schulden die nadien, tijdens de uitvoering van de overeenkomst, ontstaan zijn. Voor iedere onderneming die actief is als werkgever in België en het uitvoeren van werken in onroerende staat als haar normale activiteit heeft, wordt een 'attest artikel 30bis' aangemaakt. De 'attesten 30bis' kunnen worden aangevraagd via de website van de sociale zekerheid "www.socialezekerheid.be > Aannemers onroerend goed > Artikel 30bis > Inhoudingsplicht > Consulteren inhoudingsplicht sociale zekerheid".

Bij consultatie, zijn er drie antwoorden mogelijk:

1) Inhoudingsplicht sociale zekerheid: 'neen'. Dit houdt in dat de volledige factuur aan de aannemer mag betaald worden zonder enige inhouding. Op het attest wordt vermeld tot wanneer de vrijstelling geldt.

2) Inhoudingsplicht sociale zekerheid: 'ja'. Een dergelijk antwoord bevestigt het bestaan van sociale schulden in hoofde van de aannemer. Op de factuur moet een inhouding gebeuren van 35%. Bij een betaling hoger of gelijk aan 7143,00 euro kan de inhouding beperkt worden tot de werkelijke schuld van de aannemer. In het geval de aannemer vraagt om de inhouding te beperken, moet hij aan zijn medecontractant een attest voorleggen uitgaande van de RSZ dat het juiste bedrag voor de sociale schulden weergeeft.

3) Geen gegevens artikel 30bis beschikbaar. Dit antwoord houdt in dat het gaat om een aannemer zonder personeel of om een buitenlandse onderneming die voor al haar werknemers detachingsdocumenten kan voorleggen (dit wil zeggen dat de sociale zekerheidsbijdragen in het land van herkomst kunnen betaald worden). In dit geval mag de betaling van de facturen gebeuren zonder inhouding van de RSZ.

Twee beoordelingsmomenten voor sociale schulden

Het uitgangspunt is dat de opdrachtgever kan aangesproken worden om de sociale schulden van de aannemer te voldoen, wanneer de voorziene inhoudingen en doorstortingen niet of niet correct gebeuren op het ogenblik van de betaling van de facturen. Daarnaast geldt er ook een bijkomende voorwaarde, namelijk dat de aannemer reeds sociale schulden moet hebben op het

ogenblik van het afsluiten van de aannemingsovereenkomst. Voor de toepassing van de hoofdelijke aansprakelijkheid is dus ook het moment van het afsluiten van de overeenkomst cruciaal! Er zijn dus twee beoordelingsmomenten: wanneer men bij het aangaan van de overeenkomst (eerste moment) constateert dat de aannemer sociale schulden heeft, én dan ook bij de betaling van de factuur (tweede moment) nalaat op een correcte manier de voorziene inhoudingen te doen, kan men als opdrachtgever voor de werken hoofdelijk aansprakelijk zijn. Deze hoofdelijke aansprakelijkheid kan oplopen tot 100% van de waarde van de uitgevoerde werken. Het is dus als opdrachtgever van de werken belangrijk op deze twee momenten na te gaan of de aannemer al dan niet sociale schulden heeft. Wanneer er twee keer een knipperlicht verschijnt, moet men zeer nauwkeurig de inhouding van 35% toepassen! Wanneer er op het ogenblik van het afsluiten van de aannemingsovereenkomst geen sociale schulden bestaan, maar wel op het moment van de betaling van de factuur, moet wel de inhouding gebeuren. Maar indien de inhouding niet correct zou gebeuren, geldt er geen hoofdelijke aansprakelijkheid. Er wordt in dit geval alleen een boete toegepast die gelijk is aan het bedrag dat moet worden ingehouden.

Getrapte of ketenaansprakelijkheid.

Sinds 16 april 2012 geldt er in ons land ook een regeling van getrapte hoofdelijke aansprakelijkheid. Daardoor kunnen (onder)aannemers die 'boven' een in gebreke blijvende (onder)aannemer staan in de volgorde van de (onder)aannemers mede hoofdelijk aansprakelijk zijn. Bij de toepassing van deze getrapte- of ketenaansprakelijkheid wordt de chronologische volgorde gerespecteerd. Dit betekent dat eerst de aannemer die een beroep heeft gedaan op een nalatige onderaannemer wordt aangesproken, vooraleer verder op te klimmen in de keten.

Limosa-belangrijke verplichting!

Iedere zelfstandige of aannemer die van buiten België komt en die hier een activiteit wil verrichten, moet zich in Limosa melden bij de Belgische administratie.

De Limosamelding houdt in dat de aannemer-zelfstandige

- (1) zichzelf moet identificeren,
- (2) moet meegeven voor wie hij een activiteit zal verrichten,
- (3) hoeveel tijd dat in beslag zal nemen
- (4) ten slotte wie er nog met hem (als loontrekkende of als zelfstandige) daarbij zal betrokken worden.

De medecontractant van de werken moet controleren of de aannemer een attest van Limosa-aangifte (het zogenaamde 'L1-attest') kan voorleggen. Is dat niet het geval, dan moet de medecontractant zelf een Limosa-aangifte doen voor rekening van de aannemer. Gebeurt dit niet, dan kan de medecontractant verantwoordelijk worden gesteld.

Conclusie

Er is dus grote waakzaamheid geboden wanneer men een beroep doet op een (onder)aannemer voor de uitvoering van werken in onroerende staat. Het is essentieel om na te gaan of de aannemer sociale of fiscale schulden heeft. De vermelde inhoudingen moeten zeer zorgvuldig gebeuren om te vermijden dat men hoofdelijk aansprakelijk geacht wordt en riskeert een tweede keer te moeten betalen. Daarnaast moet er voor een aannemer van buiten België ook steeds de Limosa-melding worden geverifieerd. ●

< Chris Botterman, hoofd Sociale Zaken Boerenbond

Bewerking: Jan Vancayzeele, consultant AVBS

Voor vragen of meer informatie contacteer AVBS-consulent Jan Vancayzeele (jan.vancayzeele@avbs.be of 0476/91.01.36)